

Bilaga 4

Kompletterande beslutsrätt

Ibland behöver nämnds- eller utskottsbeslut fattas skyndsamt. Under sådana förhållanden har nämndens ordförande, eller annan ledamot som nämnden förordnat, rätt att fatta beslut i nämndens ställe. Med ledamot avses endast den som är ledamot i nämnden men inte den som är ersättare. Det är i dessa fall inte fråga om delegering utan om en kompletterande beslutanderätt som följer direkt av lag. Det är endast i fall när nämndens eller utskottets beslut inte kan avvaktas som den kompletterande beslutanderätten kommer ifråga. JO har haft anledning att påminna om att det ska vara fråga om akuta situationer där åtgärder måste vidtas genast (se bl.a. JO 2009/10 s. 310 och JO dnr 957-2018).

Kompletterande beslutanderätt har specialreglerats i LVU, LSB och LVM. Därutöver finns även en allmän bestämmelse i KL med samma innebörd: 6 kap. 39 § KL. Det innebär att även beslut som inte är föremål för specialreglering kan omfattas av kompletterande beslutanderätt. I första hand används alltid specialregleringarna, om sådan finns, framför kommunallagens allmänna bestämmelse i enlighet med principen om lex specialis. Gemensamt för alla beslut som fattas genom kompletterande beslutanderätt är att de förutsätter att beslutet är så brådskande att nämndens eller utskottets beslut inte kan avvaktas. Nedan följer en redovisning över lagrum där specialreglering finns för kompletterande beslutanderätt:

- Beslut om omedelbart omhändertagande (6 § första och andra stycket LVU),
- beslut om omedelbart omhändertagande när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård (6 a § första och andra stycket LVU),
- beslut om hur vården av den unge ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden (11 § första och tredje stycket LVU),
- beslut om att medge att den unge under vårdtiden vistas i sitt eget hem (11 § andra och tredje stycket LVU),
- beslut om tillfälligt flyttningsförbud (27 § första och andra stycket LVU),
- beslut om tillfälligt utreseförbud (31 d § andra stycket LVU),
- beslut om omedelbart omhändertagande (13 § andra stycket LVM),
- beslut om omedelbar insats enligt LSB (4 kap. 1 § andra stycket LSB),

- beslut om hur insatsen ska genomföras enligt LSB (5 kap. 1 § andra stycket LSB), och
- beslut om umgängesbegränsning eller hemlighållande av vistelseort under pågående insats enligt LSB (5 kap. 5 § LSB).

Övriga beslut i individärenden som annars är förbehållna nämnd eller utskott och som inte framgår av listan ovan kan bli föremål för ordförandebeslut, men då med stöd av 6 kap. 39 § KL. Det vanligaste fallet är beslut om umgängesbegränsning och hemlighållande av vistelseort vid vård enligt LVU. I dessa fall baseras ordförandebesluten på 6 kap. 39 § KL (se HFD 2016 ref. 74).

Vid frånvaro av ordförande är följande ledamöter och med följande turordning förordnade att fatta beslut med stöd av kompletterande beslutanderätt, enligt beslut av socialnämnd:

1. Lena Lundgren Rörick (S) (förste vice ordförande)
2. Cecilia Eriksson Ajanovic (M) (andre vice ordförande)
3. Stefan Östblom (C)
4. Elizabeth Puhls (SD)